

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

นายชนศักดิ์ ปัทม *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ที่มีต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานและขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 118 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ครอบคลุมเนื้อหา 5 ด้าน ได้แก่ การเรียนโดยการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหาโดยเน้นประสบการณ์ และการฝึกปฏิบัติ การเรียนรู้ โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การเรียนที่มุ่งพัฒนาประชาธิปไตย การประเมินผลผู้เรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.987 สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 3) ครูที่ปฏิบัติงานในขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ความคิดเห็น สภาพปัญหา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครู

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการ เป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาของชาติ ที่มุ่งเน้น จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยได้วางแนวทางการปฏิรูปการศึกษาปี พ.ศ. 2539 ถึง พ.ศ. 2550 ให้มีการดำเนินการปฏิรูปพัฒนาไปพร้อมกัน 4 ด้าน คือ การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และการปฏิรูประบบบริหารทางการศึกษา ซึ่งในด้านการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนนั้น ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถ คิดเป็น ทำเป็น มีทักษะในการจัดการ มีค่านิยมและคุณธรรมที่ดีงามและรักการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง (สุนันทา แก่นอาภาส, 2548, หน้า 3)

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต้องอาศัยครูในสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญ หากครูมีทักษะ มีความสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้และคุณลักษณะต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ฉะนั้นความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน จึงสะท้อนให้เห็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องนำไปพิจารณา แก้ไขปรับปรุง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเป็นครู ฝ่ายบริหารงานวิชาการ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงต้องการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อ สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงสภาพการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นข้อมูลให้หน่วยงานหรือสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครู ที่มีต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ที่มีต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยจำแนกตามประสบการณ์ทำงานและขนาดของสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 แตกต่างกัน
2. ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 รวมทั้งสิ้น 165 คน กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน

118 คน โดยเทียบกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือประสบการณ์ทำงานขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็นประสบการณ์การทำงาน 0 – 5 ปี ประสบการณ์การทำงานสูงกว่า 5 ปีขึ้นไป และ
- ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนจำนวนไม่เกิน 120 คน ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียน 121 - 300 คน ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวน 301 ขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม คือความคิดเห็น ต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 1.0 จำนวน 26 ข้อ และมีค่าเท่ากับ 0.8 จำนวน 4 ข้อ ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.987 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด ชนิดเลือกตอบ (Multiple Choices)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครอบคลุมเนื้อหา 5 ด้าน ได้แก่ การเรียนโดยการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหาโดยเน้นประสบการณ์ และการฝึกปฏิบัติ การเรียนรู้โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การเรียนที่มุ่งพัฒนาประชาธิปไตย การประเมินผลผู้เรียน จำนวน 30 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด คือ 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติที (Independent sample t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 5 ปี และปฏิบัติหน้าที่การสอนอยู่ในสถานศึกษา ขนาดกลาง
2. ความคิดเห็นของครู ที่มีต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก
3. ครู ที่มีประสบการณ์ทำงาน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
4. ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ที่มี ขนาด ต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครู ที่มีต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจในการอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า สภาพปัญหาด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหาโดยเน้นประสบการณ์ และการฝึกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือสภาพปัญหาด้านการเรียนรู้โดยการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สภาพปัญหาด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาประชาธิปไตย สภาพปัญหาด้านการประเมินผลผู้เรียน และสภาพปัญหาด้านการเรียนรู้โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูยังไม่เข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หรืออาจไม่มั่นใจในเทคนิคทักษะ และวิธีการสอนของตนว่าเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพียงใดเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนแนวนี้ เน้นผู้เรียนค้นคว้าแสวงหาความรู้ด้วยการปฏิบัติจริง มีการปฏิสัมพันธ์กับ

กลุ่มด้วยกระบวนการเรียนรู้ต่างๆครูจึงต้องออกแบบกิจกรรมที่ใช้เทคนิควิธีการเสนอที่เอื้อต่อการสนับสนุนให้ผู้เรียนทำบทบาทดังกล่าว ครูหลายคนคิดว่าเป็นงานที่ยากและต้องใช้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่ลึกซึ้ง ทำให้หมดกำลังใจและบางคนแก้ปัญหาโดยวิธีการซ้ำๆ นอกจากนี้ผู้บริหารยังไม่ได้ให้ความสนใจ จะเห็นได้จากยังไม่มีการจัดอบรมผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงทำให้ครูประสบปัญหาหนักก็เป็นได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวัฒนาพร ระเบียบทักษ์ (2541, หน้า 88) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจะประสบผลสำเร็จได้นั้น การปฏิบัติในห้องเรียนและในโรงเรียนต้องกระทำอย่างเป็นขั้นตอน เป็นระบบอย่างชัดเจนรอบคอบและเชื่อมั่นบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ผลการวิจัยในครั้งนี้ แตกต่างจากผลการวิจัยของมณฑล โพคำ (2547) ที่ศึกษาเรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด พบว่า สภาพปัญหาภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับผลการวิจัยความคิดเห็นของครู ต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ในแต่ละด้านมีข้อคิดเห็นดังนี้

สภาพปัญหาด้านการเรียนรู้โดยการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยภาพรวมและรายข้อพบว่าครูมีความคิดเห็น อยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาขาดการจัดการจัดแหล่งเรียนรู้ จัดอุปกรณ์การเรียนการสอน อย่างเหมาะสม มุ่งเน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเองน้อย ไม่มีการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ที่มุ่งเน้นให้เกิดกระบวนการคิดและการแสวงหาความรู้ และอาจได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากต้นสังกัดที่ไม่เพียงพอ จึงส่งผลให้มีสภาพปัญหาที่มาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ(พระเสมียน นาคินชาติ, 2556, หน้า 34) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมทั้งมวลโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้โดยการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และได้มีส่วนร่วมและเป็นผู้ปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนพบความรู้ด้วยตนเองตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างมีความสุขเป็นกระบวนการเรียนที่มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และได้รับงบประมาณในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เพียงพอและเหมาะสม

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับอนันต์ ทิพย์อาสน์ (2548) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สภาพปัญหาด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหา โดยเน้นประสบการณ์ และการฝึกปฏิบัติ พบว่าโดยภาพรวมและรายข้อ พบว่าครูมีความคิดเห็น อยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูอาจขาดความเข้าใจถึงความสามารถของผู้เรียนในห้องเรียนของตนเอง จึงก่อให้เกิดปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับความสามารถของเด็กแต่ละคน และขาดการกระตุ้นให้เด็กที่เรียนรู้ช้าได้แสดงออกถึงความเห็นของเขา พร้อมทั้งการจัดการเรียนการสอนโดยสร้างสถานการณ์จำลองให้นักเรียนได้ร่วมคิดและร่วมแก้ปัญหา นอกจากนี้อาจยังไม่มีวิธีการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเอง และการรวมกลุ่มอภิปรายแนวทางเพื่อแก้ปัญหาน้อยเกินไป จึงให้ครูประสบการณ์ปัญหามาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อารักษ์ ใจเที่ยง, (2540, หน้า 80) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหา โดยเน้นประสบการณ์และการฝึกปฏิบัติ คือการสอนที่จัดเนื้อหาและกิจกรรมที่สอดคล้องเหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้และลงมือปฏิบัติจริง ผลการวิจัยในครั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับอนันต์ ทิพย์อาสน์ (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหา โดยเน้นประสบการณ์และการฝึกปฏิบัติ พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อ การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหา โดยเน้นประสบการณ์ อยู่ในระดับปานกลาง

สภาพปัญหาด้านการเรียนรู้โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยภาพรวมและรายข้อ พบว่าครูมีความคิดเห็น อยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การนำวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กและได้ดำเนินการไปบ้างแล้วแต่ไม่ได้ดำเนินการอย่างเต็มรูปแบบและอาจเกิดจากตัวแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมจริยธรรม อีกทั้งยังขาดการยกย่องเชิดชูเกียรติในด้านที่นักเรียนปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม รวมทั้งภาระงานและรายวิชาที่สอนของครูมีจำนวนมาก จึงเป็นผลให้ขาดการสอดแทรกความรู้ด้านคุณธรรม

ร่วมกับวิชาอื่นเข้าด้วยกัน เพื่อให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหา เข้าและนำไปประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตประจำวัน จึงทำให้ครูประสบปัญหามากี่เป็นได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วัฒนาพร ระงับทุกข์,
(2542, หน้า 8-10) กล่าวว่าศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน (พ.ค.ร.) สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนาตัวบ่งชี้การเรียนเป็นศูนย์กลางขึ้น โดยกำหนดตัวบ่งชี้การเรียนของผู้เรียน
9 ข้อ เป็นเครื่องตรวจสอบว่าเมื่อใดก็ตามที่เกิดการเรียนหรือการสอนตามตัวบ่งชี้เหล่านี้ เมื่อนั้นได้เกิด
การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัยในครั้งนี้ แตกต่างจากผลการศึกษาของมนิดา หนู
ตอ (2550) ที่ศึกษาเรื่อง ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัด
เทศบาลเมืองชลบุรี พบว่า ความคิดเห็นของครูด้านการเรียนรู้โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยม
และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง

สภาพปัญหาด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาประชาธิปไตย โดยภาพรวมและรายข้อ พบว่าครูมี
ความคิดเห็น อยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาขาดการส่งเสริมด้านการรณรงค์สร้าง
ความตระหนักให้กับผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในทางที่ถูกต้องไม่คดโกง รวมทั้งการจัดกิจกรรมส่งเสริม
ประชาธิปไตยในโรงเรียน การสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไปเลือกตั้ง
ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยโดยการทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน มีการ
พัฒนาระบบการทำงานร่วมกัน วางแผน ดำเนินการตามแผน ทุกคนมีส่วนร่วมสามารถแสดงความคิด
เห็น ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้นยังไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทิตินา แคมมณี
(2544, หน้า 42-45) ที่กล่าวว่า ครูออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญในด้านการรณรงค์ให้ผู้เรียนได้ทราบถึงโทษของการซื้อสิทธิ์ขายเสียงและการคดโกงประเทศชาติ
ครูยังสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือให้เกิดกิจกรรมการใช้ความคิด อภิปราย นำไปสู่ข้อสรุป เป็นผลของ
การเรียนรู้และการสร้างนิสัยยอมรับฟังความคิดเห็นกันเป็นวิถีทางที่ดีในการปลูกฝังประชาธิปไตย
ให้กับผู้เรียน ผลการวิจัยในครั้งนี้ แตกต่างจากผลการศึกษาของสุดสงวน ลาภอาษา (2549) ที่ศึกษา
ปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่
การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อปัญหาด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาประชาธิปไตย อยู่
ในระดับปานกลาง

สภาพปัญหาด้านการประเมินผลผู้เรียน โดยภาพรวมและรายข้อ พบว่าครูมีความคิดเห็น อยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูยังใช้วิธีการและกระบวนการสอบในรูปแบบเดิมคือการสอบจากข้อสอบเท่านั้น ซึ่งขาดการประเมินผลการเรียนของนักเรียนโดยการสอบด้วยการปฏิบัติจริง รวมทั้งการประเมินจากการจัดนิทรรศการผลงานนักเรียน เกณฑ์การวัด ประเมินผลการเรียนไม่ชัดเจน ขาดความน่าเชื่อถือและไม่เกิดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินที่หลากหลาย ครูผู้สอนขาดความรู้ในการใช้เครื่องมือที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของขวัญเรือน สะและวงษ์ (2553) ที่กล่าวว่าการใช้เครื่องวัดผลและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ครูผู้สอนยังไม่พร้อมและขาดความรู้ในการใช้เครื่องมือที่ถูกต้อง เครื่องมือบางชนิดเกณฑ์การประเมินค่อนข้างวัดผลได้ยาก ได้แก่การประเมินตามสภาพจริง ซึ่งจะต้องเน้นการประเมินภาคปฏิบัติ โดยจะต้องจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน ผลการวิจัยในครั้งนี้ แตกต่างจากผลการศึกษาของสุบิน ณ อัมพร (2545) ที่ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครนายก พบว่า ความคิดเห็นของครูด้านการประเมินผลผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ที่มีต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันก็เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกฤติยา ยอดอุดม (2548) กล่าวว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เกิดจากการปฏิรูปการศึกษาหลายๆด้าน จึงเป็นผลต่อการพัฒนาตนเองของผู้เรียนและครูผู้สอน ที่ต้องมีการตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา สำหรับการพัฒนาความรู้ ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับมณฑล พื่อคำ (2547) ได้ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ที่มีต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็น โดยภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นปัญหาสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ครูผู้สอนขาดความรู้และทักษะในเรื่องนี้ อีกทั้งยังขาดการอบรมฝึกทักษะในการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอนันต์ ทิพย์อาสน์ (2548) กล่าวว่า จากการที่ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารควรที่จะจัดให้มีการฝึกอบรมให้ครู มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับมณฑลี พ่อคำ (2547) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรสด ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการวิจัยพบว่าระดับความคิดเห็นของครู ต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ครูขาดการพัฒนาทักษะ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้กับครู เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลมากที่สุด

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าระดับความคิดเห็นของครู ต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการเรียนรู้โดยการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง ดังนั้นครูควรเพิ่มกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติที่มากขึ้น โดยผู้บริหารควรสนับสนุนสื่อการเรียนการสอน การทดลอง และสร้างแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้

1.2 จากผลการวิจัยพบว่าระดับความคิดเห็นของครู ต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหา โดยเน้นประสบการณ์

และการฝึกปฏิบัติ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด จัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ดังนั้นครูควรสร้างเจตคติที่ดีให้กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีความรักในการเรียน รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ ผู้เรียนจะมีความสุขกับการเรียน และส่งผลให้เป็นผู้เรียนที่เรียนเก่ง

1.3 จากผลการวิจัยพบว่าระดับความคิดเห็นของครู ต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการเรียนรู้โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ สอดแทรกความรู้จากทุกวิชาเข้าด้วยกันเพื่อให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหา เข้าและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นครูควรทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปรับกิจกรรมให้เป็นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมากขึ้น

1.4 จากผลการวิจัยพบว่าระดับความคิดเห็นของครู ต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาประชาธิปไตย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ปลูกฝังให้นักเรียนจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ดังนั้นสถานศึกษาควรกระตุ้นปลูกฝังการเป็นพลเมืองที่ดี และรู้จักความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ จากการสอดแทรกองค์ความรู้เข้ากับกระบวนการเรียนการสอน

1.5 จากผลการวิจัยพบว่าระดับความคิดเห็นของครู ต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการประเมินผลผู้เรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด จากการรวบรวมข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ดังนั้นครูควรมีการประเมินผลการเรียนของผู้เรียนโดยการสอบด้วยการปฏิบัติจริง รวมทั้งการประเมินจากการจัดนิทรรศการผลงานนักเรียน เกณฑ์การวัด ประเมินผลการเรียนชัดเจน มีความน่าเชื่อถือและเกิดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินที่หลากหลาย ครูผู้สอนควรศึกษาหาความรู้ในการใช้เครื่องมือที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเจตคติ และพฤติกรรมในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูที่มีประสบการณ์ทำงาน และปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่ต่างกัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาต่อไป

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เอกสารอ้างอิง

- กฤตยา ขอดอุดม. (2548). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาละโว้ เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา
- ขวัญเรือน สะและวงศ์. (2553). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษา ในอำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทศนา แคมมณี. (2544). การจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโมเดลซีปา (CIPA MODEL). วารสารวิชาการ, 21 เมษายน 2560 42-45.
- พระเมธียน นาคินชาติ. (2556). การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาบัณฑิต เขต 3. สารนิพนธ์ศาสตราจารย์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มณฑล โพธิ์คำ. (2547). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาบัณฑิต. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา
- มนิดา หนูตอ. (2550). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ โรงเรียนสังกัด เทศบาลเมืองชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา
- วัฒนาพร ระวังทุกข์. (2541). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ, ดันอ้อ.
- สุดสงวน ลาภอาษา. (2549). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูระดับ ประถมศึกษา อำเภอเมืองชลบุรี, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สุนันดา แก่อากาส. (2548). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. รายงานการศึกษานิเทศการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุบิน ณ อัมพร. (2545). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อนันต์ ทิพย์อาสน์. (2548). สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใน โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.